

ONS KENMERK U 2020 / 4544

INLICHTINGEN BIJ Pim Broersen

TELEFOON 06 - 4078 6563

DATUM 7 juli 2020

BIJLAGEN -

ONDERWERP Geluidswerende maatregelen langs het spoor in Heiloo

Gemeentebelangen Heiloo
t.a.v. P. Rood (secretariaat)
De Waard 17, 1851 RA HEILOO

Geachte fractie Gemeente Belangen Heiloo,

Op 18 maart heeft de fractie Gemeentebelangen Heiloo, met beroep op artikel 33 van het Reglement van Orde van de gemeente Heiloo, twintig vragen gesteld inzake geluidswerende maatregelen langs het spoor in Heiloo. Op 14 april heeft wethouder Opdam u geïnformeerd dat de vragen niet binnen de daarvoor gestelde termijn van 30 dagen konden worden beantwoord. Op 26 mei heeft de wethouder u opnieuw geïnformeerd dat de beantwoording langer op zich laat wachten dan aanvankelijk gepland. Op 28 mei heeft u vijf aanvullende vragen per mail verstuurd. In deze brief beantwoorden wij puntsgewijs de, in totaal vijftientwintig, door u gestelde vragen.

1. Gezien de tekst op de website, welke maatregelen worden in het voorjaar 2020 getroffen? Indien deze maatregelen niet in het voorjaar 2020 kunnen worden getroffen, waarom niet? Wanneer worden deze maatregelen dan wel getroffen?

In het voorjaar van 2020 worden nog geen maatregelen getroffen. De informatie op de website wordt op korte termijn geactualiseerd.

Eind 2018 heeft het college een saneringsplan vastgesteld en ingediend bij het ministerie van I&W t.b.v. een uitvoeringssubsidie. In het saneringsplan is een keuze gemaakt voor het toepassen van raildempers en mini-schermen. Daarbij was bekend dat aanvullend onderzoek nodig was omdat ProRail nog geen definitief akkoord had gegeven voor het toepassen van mini-schermen in Heiloo. In overleg met gemeente Heiloo heeft het ministerie om die reden ook de beslistermijn voor de subsidieaanvraag verlengd tot het moment dat duidelijk is of mini-schermen mogelijk zijn.

Recent is duidelijk geworden dat mini-schermen daadwerkelijk gerealiseerd kunnen worden in Heiloo. Tevens is duidelijk geworden dat mini-schermen duurder zijn. De subsidieverlener heeft daarbij gesteld dat de meerkosten van mini-schermen t.o.v. de hogere railschermen voor rekening komen van gemeente Heiloo. Het ministerie van I&W heeft gevraagd of gemeente Heiloo definitief vasthoudt aan de keuze voor mini-schermen en daarmee instemt met de benodigde eigen bijdrage. Het college verwacht hier na de zomer een besluit over te nemen, na besluitvorming in het college wordt de raad geïnformeerd.

Bij een eventueel besluit om vast te houden aan mini-schermen kunnen deze naar verwachting medio 2022 worden gerealiseerd.

2. Klopt het dat de gemeente Heiloo opdrachtgever is van de geluidswerende maatregelen rond het spoor? Zo nee, wie is dan de opdrachtgever?

Ja, gemeente geeft ProRail opdracht om railschermen te realiseren.

3. Is de gemeente Heiloo in gesprek met Prorail en het Ministerie van I&W over geluidswerende maatregelen rond het spoor? Zo nee, waarom niet? Zo ja, wat is de status van de gesprekken en afspraken met Prorail en het Ministerie van I&W?

Zie antwoord op vraag 1.

4. In concreto, wat is de stand van zaken omtrent het toepassen van railschermen (steenkorf schermen, minischermen, hogere schermen) en railedempers? Welke opties zijn er op dit moment?

Eind 2018 heeft het college een saneringsplan vastgesteld waarin gekozen is voor een combinatie van railedempers en mini-schermen. Deze komen 0,76 meter boven het spoor uit en staan op een afstand van 1,76 meter uit het hart van het spoor. Recent is duidelijk geworden dat mini-schermen in Heiloo mogelijk zijn, maar dat de meerkosten van mini-schermen t.o.v. schanskorf schermen voor eigen rekening komen. Het college besluit na de zomer over dit onderwerp.

Bij vaststelling van het saneringsplan heeft het college besloten om, als blijkt dat mini-schermen niet gerealiseerd kunnen worden, terug te vallen op een combinatie van railedempers en hogere schanskorf schermen. Deze schermen komen 1,5 meter boven het spoor uit en staan op een afstand van 4,85 meter van het spoor.

5. Is er mogelijkheid voor maatwerk –verschillende geluidswerende maatregelen langs het spoortraject al naargelang de wensen van omwonenden- langs het gehele traject? Zo ja, op welke wijze wordt maatwerk gerealiseerd? Zo nee, waarom niet?

Tot voor kort stelde ProRail zich op het standpunt dat het niet mogelijk was om langs het spoor in Heiloo verschillende type railschermen te hanteren. Dit zou een té negatieve impact hebben op de beleving vanuit de trein (voor zowel de machinist als de reiziger).

Zeer recent heeft ProRail echter laten weten dat een combinatie van twee type railschermen toch mogelijk is. Daarbij geldt de eis dat een aaneengesloten schermdeel uit 1 type scherm moet bestaan, maar dat tussen de schermdelen afwisseling mogelijk is tussen maximaal 2 soorten railschermen. Het college heeft deze informatie momenteel in beraad en verwacht na de zomer een keuze te kunnen maken over welk soort railschermen het waar wil realiseren. Eventuele financiële consequenties worden vervolgens aan de raad voorgelegd.

6. Is de gemeente Heiloo bereid om voor de verschillende te saneren spoorwegovergangen en te saneren woningen maatwerk te leveren, bijv. door bij het ene cluster minischermen te plaatsen en bij de andere hoge schermen? Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord op vraag 5.

7. Wat zijn de financiële consequenties van de verschillende opties voor geluidswerende maatregelen rond het spoor voor de gemeente Heiloo?

De traditionele hogere railschermen (1,5 meter t.o.v. bovenkant spoor) kunnen worden bekostigd met subsidie. Mini-schermen kunnen niet volledig worden gedekt uit de subsidie. Dit betekent dat een eigen bijdrage wordt gevraagd van gemeente Heiloo als gekozen wordt voor mini-schermen. Het college besluit 11 augustus over dit onderwerp.

8. Heeft het college al gepeild onder de bevolking van Heiloo of er draagvlak is voor minischermen, wetende van de extra kosten? Zo ja, op welke manier en wat was het resultaat?

Medio sept. 2017 is een enquête gehouden onder bewoners langs het spoor om een voorkeur uit te spreken uit 4 type hoge railschermen (allen kwamen 1,5 meter boven het spoor uit). In deze enquête heeft een meerderheid (50%) zich uitgesproken voor schanskorfschermen. Opvallend in deze enquête was dat ruim 11% koos voor minischermen, terwijl deze optie helemaal niet was aangegeven.

De roep van een substantiële groep bewoners om mini-schermen aan te brengen hebben wij bij ProRail aangekaart. Daar waar ProRail in een eerder stadium mini-schermen als onmogelijk bestempelde werd nu, mede gelet op een pilot in Hilversum, geen duidelijk 'nee' gegeven op de vraag of mini-schermen konden worden toegepast in Heiloo.

In november 2018 is opnieuw een enquête gehouden onder bewoners langs het spoor om een voorkeur uit te spreken tussen de hoge schanskorfschermen enerzijds (de voorkeur uit de enquête van sept. 2017, toen niet voor mini-schermen gekozen kon worden) en minischermen anderzijds. Het kostenaspect is niet meegenomen binnen de enquête omdat destijds het uitgangspunt was dat beide type railschermen volledig gesubsidieerd werden. Wel is destijds benoemd dat de mini-schermen rekenkundig een kleinere geluidsreductie opleverde dan de hogere schankorf schermen. Desondanks gaf bijna 60% de voorkeur aan minischermen (zie afbeelding hiernaast), tegen 38,5% voor schanskorfschermen. Inmiddels is gebleken dat de geluidsreductie bij mini-schermen (dicht op het spoor) helemaal niet kleiner is dan bij hogere railschermen op een wat grotere afstand.

9. Is binnen de Begroting 2020 budgetruimte voor geluidswerende maatregelen? Zo ja, hoeveel?

Nee, voor de sanering van het spoorweggeluid is subsidie aangevraagd.

10. Is dit budget geormerkt voor sanering spoorweglawaaai? Zo nee, waarom niet?

Zie antwoord op vraag 9.

11. Wat is het (wettelijk) kader voor de geluidswerende maatregelen rond het spoor in termen van geluidshinder (Meerjarenplan Geluid [MJPG], Wet Geluidhinder, Wet milieubeheer)?

In de Wet geluidhinder (Wgh) en de Wet milieubeheer (Wm) staan regels om spoorweglawaaai te verminderen en te voorkomen. Zo mag een hoofdspoorweg maar een bepaalde hoeveelheid geluid maken. Dit heet het geluidproductieplafond. Wanneer blijkt dat de geluidsbelasting die het spoor veroorzaakt op gevels van woningen bepaalde grenzen overschrijdt ligt er een wettelijke taak om te onderzoeken welke maatregelen genomen kunnen worden om deze geluidsbelasting op de gevels te beperken. Pas als blijkt dat de kosten van maatregelen opwegen tegen de resultaten ('doelmatigheidscriterium'), moeten maatregelen worden uitgevoerd.

Naast wetgeving is in 2012 het Meerjarenprogramma Geluidsanering (MJPG) gestart. Binnen dit programma worden maatregelen uitgewerkt en uitgevoerd om de geluidsbelasting op woningen langs het spoor en de weg te beperken. Er zijn verschillende mogelijkheden om geluidshinder aan te pakken. Het heeft vaak de voorkeur om geluid zo dicht mogelijk bij de

bron (de trein of de rails) aan te pakken. Eerst wordt gekeken naar raildempers, vervolgens pas naar geluidsschermen en als dat onvoldoende effect heeft, kan worden nagedacht over gevelmaatregelen aan betreffende woningen. Voor Heiloo is gebleken dat raildempers en railschermen binnen het doelmatigheidscriterium vallen.

12. Welk saneringsplan Omgevingslawaaï heeft de gemeente Heiloo gemaakt? Is dat gebaseerd op:

- a) het Actieplan Omgevingslawaaï van het ministerie van I&W, of
- b) het Meerjarenplan Geluid (MJPG)?
- c) of al op beide?

Kunt u deze plan(nen) meesturen bij de beantwoording.

Gemeente Heiloo heeft eind 2018 een saneringsplan vastgesteld, deze bestaat uit:

- een ingevuld UK/S formulier
- het akoestisch onderzoek (uitgaande van het toepassen van raildempers als bronmaatregelen en mini-schermen als overdrachtsmaatregelen)¹
- een lijst met vast te stellen ten hoogste toelaatbare waarden per woning

Het saneringsplan heeft gedurende 6 weken ter inzage gelegen, tegen het plan zijn destijds geen zienswijzen ingediend. Het saneringsplan wordt separaat aan de brief verstrekt aan de fractie van GBH.

Het "Actieplan Omgevingslawaaï voor drukbereden spoorwegen" is algemeen van aard. Dit plan gaat niet specifiek in op maatregelen die mogelijk in Heiloo genomen moeten worden. Met dit plan geeft het Minister van I&W inzicht in relevant bestaand beleid en de te verwachten resultaten daarvan. Tevens wordt ingegaan op voorgenomen maatregelen en de verwachte effecten daarvan. Uitvoering van het MJPG is één van de maatregelen die zijn benoemd in het actieplan. Het saneringsplan dat het college heeft vastgesteld is in feite een afgeleide van het MJPG.

13. Wat is de stand van zaken van het saneringsplan van

- a) het saneringsplan dat is gebaseerd op het Actieplan Omgevingslawaaï van het ministerie van I&W, of
- b) gebaseerd op het Meerjarenplan Geluid (MJPG),
- c) of van beide plannen?

Zie het antwoord op vraag 1.

14. Wat is de actuele geluidsbelastingkaart in het kader van de geluidsanering van Heiloo? Kunt u deze ook bij de beantwoording meesturen?

Deze interactieve kaarten zijn te benaderen via de website van de rijksoverheid (link: <https://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/geluidsoverlast/geluid-in-kaart>).

¹ Bij geluidsonderzoeken moet het "Reken en Meetvoorschrift 2012" worden gehanteerd. Ten tijde van het akoestisch onderzoek was dit voorschrift nog niet aangepast op schermen die dicht op het spoor staan. Het geluid reducerende effect van het dichterbij plaatsen van een scherm kon daarom nog niet worden meegenomen in de berekeningen. Het voorschrift is begin dit jaar aangepast. Het effect van 1,5 meter hoge schermen op een afstand van 4,85 meter van het spoor (schanskorf-schermen) is daarmee vergelijkbaar aan dat van 0,76 meter hoge schermen op 1,76 meter van het spoor (mini-schermen).

15. Waarom is in dit traject Volksgezondheid niet expliciet betrokken? De noodzaak voor het nemen van geluidsmaatregelen wordt door Prorail in haar brochure uit 2017 verwoord als: geluidshinder kan leiden tot leer- en concentratieproblemen, gezondheidsklachten en daarnaast vormt ook fijnstof een gezondheidsrisico.

Het gaat om maatregelen die voorzien in het beperken van de geluidsproductie die spoorwegen veroorzaken. Dit is een wettelijke taak. Wanneer blijkt dat het geluidsniveau de saneringsdrempel (= de grens die wordt gesteld aan het geluidsniveau van het spoor op de gevel) overschrijdt, ligt er een wettelijke taak om te onderzoeken of deze op doelmatige wijze gesaneerd kan worden. Het feit dat het terugdringen van het geluidsniveau ook voordelen biedt wat betreft volksgezondheid verandert niets aan deze wettelijke taak.

16. Wat houdt/houden dit saneringsplan van Heiloo in? Komen er schermen, raildempers en worden woningen nog aanvullend geïsoleerd om aan de wettelijke saneringsgrenswaarden te voldoen? Wat is het tijdpad, concreet?

In het saneringsplan heeft het college gekozen voor een combinatie van raildempers als bronmaatregelen en mini-schermen als overdrachtsmaatregelen. Voor individuele gevallen kan nadien worden onderzocht of aanvullende maatregelen (zoals gevelisolatie) noodzakelijk, mogelijk en haalbaar zijn. Afhankelijk van besluitvorming door college en raad is de verwachting dat medio 2022 railschermen gerealiseerd kunnen worden in Heiloo.

17. Klopt het dat de geluidschermen dicht bij het spoor komen te staan dan de hekken van Prorail nu? Zo ja, is er rekening mee gehouden om deze ruimte in te vullen als groene corridor, waardoor de schermen minder zichtbaar zijn en de groene aanblik van Heiloo weer een beetje terugkomt?

De mini-schermen worden op een afstand van 1,76 meter uit het hart van het spoor geplaatst, dit komt overeen met een perronwand. De hekken van ProRail staan verder van het spoor af. Formeel hebben wij geen zeggenschap op de inrichting van de ruimte achter de hekken van ProRail. Wel kunnen we na het aanbrengen van railschermen met ProRail in gesprek over de mogelijkheden de eventuele ruimte tussen de railschermen en de hekken van ProRail als groene corridor in te vullen.

18. Wat is de planning dat de geluidschermen er staan en wat zijn de punten nog die de keuze voor schermen en het plaatsen ervan vertragen?

De verwachting is dat medio 2022 railschermen in Heiloo gerealiseerd kunnen worden. Dit is o.a. afhankelijk van besluitvorming in college en eventueel de raad.

19. Welke mogelijkheden zijn er voor Heiloo om aanspraak te maken op subsidies? Heeft de gemeente Heiloo aanspraak gemaakt op de mogelijke subsidies of beschikt de gemeente al over de subsidie voor de geluidsanering spoorweglawaaï van het ministerie van I&W? Zo nee, waarom niet?

Gemeente Heiloo heeft reeds een voorbereidingssubsidie toegewezen gekregen. Met deze subsidie kunnen kosten worden gedekt die worden gemaakt om een saneringsplan uit te werken. Dit plan is eind 2018 vastgesteld en ingediend bij het ministerie van I&W om een

uitvoeringssubsidie aan te vragen waarmee de maatregelen uit het saneringsplan gerealiseerd kunnen worden.

20. Is er een deadline voor het aanvragen van de subsidie en/of de besteding van de subsidie? Wat zijn de consequenties als de subsidie niet op tijd wordt aangevraagd of besteed?

Ja. In 2018 heeft het ministerie gesteld dat Heiloo uiterlijk 1 december 2018 een saneringsplan moest indienen t.b.v. de aanvraag van een uitvoeringssubsidie. Daar is invulling aan gegeven. Wanneer gemeente Heiloo niet voor deze datum een saneringsplan zou vaststellen werd het risico steeds groter dat het de regie zou verliezen op de vormgeving van railscherm en de inpassing ervan. De regie zou dan bij ProRail komen te liggen. De kans was dan groot dat de keuze dan zou vallen op de meest kostenefficiënte maatregel (bijvoorbeeld betonnen schermen) zonder verdere aandacht te besteden aan de inpassing van railschermen in het dorpse karakter.

Wanneer gekozen wordt voor een combinatie van mini-schermen en hogere schanskorf-schermen moet een nieuw concept saneringsplan worden vastgesteld en ter inzage gelegd. Het ministerie van I&W heeft het dringende verzoek neergelegd om in dat geval het onderwerp voortvarend op te pakken en ernaar te streven nog in december 2020 een nieuw definitief saneringsplan in te dienen t.b.v. uitvoeringssubsidie.

21. Uit navraag blijkt dat het Ministerie van I&W/BSV subsidie ten behoeve van de geluidssanering voor het spoor in Heiloo heeft toegezegd, dat er geld voor geluidssanering gereserveerd staat, dat er door BSV gewerkt wordt aan een zogeheten saneringsplan en dat de keuze voor het type railschermen het knelpunt is. BSV zet kanttekeningen bij de door de gemeente gewenste minischermen vanwege extra kosten en veiligheid bij calamiteiten (je kunt niet snel bij de trein komen als er een ongeluk is).

Kan de ph de hierboven situatie bevestigen en zo nee, aangeven wat dan de situatie op dit moment is?

Het klopt dat bij een keuze voor mini-schermen een eigen bijdrage noodzakelijk is. Hoewel het BSV vrij staat om daar kanttekeningen bij te plaatsen is het aan het college en de gemeenteraad van Heiloo om daar een besluit over te nemen.

Het aspect veiligheid bij calamiteiten was één van de onderwerpen die nader onderzocht moest worden voordat ProRail akkoord kon gaan. De conclusie is dat deze ook bij mini-schermen voldoende gewaarborgd is.

22. Welke alternatieven zijn er mogelijk naast minischermen?

Naast mini-schermen is het mogelijk om hogere railschermen te realiseren in aluminium, beton, kokosvezel en schanskorf. Op basis van eerdere enquêtes zijn de schermen van aluminium, beton en kokosvezel afgevallen en wordt alleen nog nagedacht over mini-schermen en schanskorf-schermen.

23. Behoren steenkorven en groene afscheidingen ook tot deze alternatieven? Zo nee, waarom niet? Graag een toelichting

Het is mogelijk om hogere railschermen te realiseren in de vorm van schanskorven. Ook is het mogelijk om begroeiing te plaatsen tegen de hogere schermen. Afhankelijk van het materiaal kan een hoger scherm dan na enkele jaren (deels) begroeid zijn.

24. Wanneer is het saneringsplan gereed? GBH ontvangt graag een kopie hiervan?

Zie het antwoord op vraag 12.

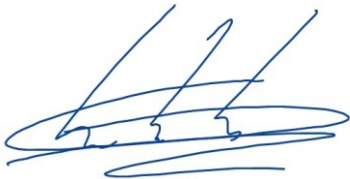
25. Wanneer kunnen de geluidswerende schermen op zijn vroegst gerealiseerd worden?
Wat is de (project)planning?

Zie het antwoord op vraag 18.

Meer informatie

Heeft u nog vragen? Neemt u dan contact op met Pim Broersen, beleidsmedewerker binnen het team beleid en beheer (CWV) via telefoonnummer 06 - 40786563. Wilt u bij correspondentie het kenmerk 2020-4544 vermelden?

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van de gemeente Heiloo

De heer G.H.S. Heemskerk MBA
secretaris

De heer T.J. Romeyn
burgemeester